

DRUK NR

399-R

Rada Miasta Krakowa
zebrana na sesji w dniu 2015 r.

uchwała niniejszą
REZOLUCJĘ

w sprawie dokonania zmiany Ustawy z dnia 26 października 1982 r.
o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
skierowaną do Rady Ministrów oraz Posłów i Senatorów Rzeczypospolitej Polskiej

Rada Miasta Krakowa wzywa Radę Ministrów oraz Posłów i Senatorów Rzeczypospolitej Polskiej, do podjęcia stosownych działań legislacyjnych i wprowadzenia takich zmian Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, aby eksponowanie na wystawach sklepowych sprzedawanych napojów alkoholowych było niedozwolone.

UZASADNIENIE

Eduard Porębski

Alkohol nie jest zwykłym produktem. Gdyby tak nie było, nie byłoby jego reglamentacji a jego sprzedaż nie byłaby obwarowana przepisami prawnymi. Przepisy te nie są jednak doskonałe.

Jednym z największych czynników ryzyka jest dostępność alkoholu. Zwraca na to uwagę wiele instytucji. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) uznała, że jeśli będzie ograniczona dostępność do alkoholu, to mniej będzie problemów alkoholowych. W Polsce tym problemem zajmuje się m.in. Instytut Neurologii i Psychiatrii w Warszawie. W kilku przeglądowych artykułach jego pracowników czytamy takie stwierdzenia: „Jest wiele badań, które pokazują, że dostępność alkoholu ma kluczowe znaczenie dla wielkości konsumpcji. Wzrost liczby punktów sprzedaży, przedłużenie godzin ich otwarcia, samoobsługa, prowadzi do wzrostu konsumpcji alkoholu, natomiast ograniczenie dostępności – do jej spadku. (...) Liczba pierwszorazowych hospitalizacji z powodów związanych z alkoholem zaburzeń psychicznych zwiększyła się w latach 1956-2003 dwudziestokrotnie – z 1,3 tys. do 30 tys. (...) Trzy punkty sprzedaży na 10 tys. mieszkańców przekładają się na zmianę współczynnika zgonów o jeden na 100 tys. mieszkańców. (...) Blisko czterdziestoletnie doświadczenia polskie potwierdzają wyniki innych wielkich eksperymentów naturalnych. Podobnie jak w Finlandii w 1968 r., kiedy to zwiększenie liczby punktów sprzedaży piwa doprowadziło do skokowego wzrostu konsumpcji alkoholu, jak i w Rosji w ostatnich 15 latach, kiedy to liberalizacji kontroli nad alkoholem towarzyszył dramatyczny wzrost umieralności mężczyzn w wieku produkcyjnym, również w Polsce zmiany fizycznej dostępności alkoholu miały wpływ na trendy epidemiologiczne związanych z alkoholem zaburzeń psychicznych oraz chorób wątroby u mężczyzn w wieku produkcyjnym. Zmniejszeniu sieci sprzedaży towarzyszył spadek rozpowszechnienia szkód zdrowotnych, wzrostowi dostępności – wzrost ich rozpowszechnienia. (...) Przedstawiony materiał daje podstawy do głębokiej reorientacji polityki wobec alkoholu, zwłaszcza jego dostępności ekonomicznej i fizycznej. Obie te strategie są rekomendowane przez Światową Organizację Zdrowia (Raport z 2009 r.), nie tylko ze względu na ich skuteczność w ograniczaniu szkód, ale także z uwagi na ich wysoką efektywność kosztową”.

Cennymi wartościami, do jakich realizacji są zobowiązane organy władzy publicznej, jest konieczność ochrony społeczeństwa, w tym zwłaszcza dzieci i młodzieży przed negatywnymi następstwami nadmiernego spożycia alkoholu, a zatem uwarunkowania związane z ochroną zdrowia publicznego (art. 31 ust.3, art.68 Konstytucji RP.). W preambule ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ustawodawca wskazał na główny cel i przedmiot ochrony oraz wiodącą dyrektywę interpretacyjną przepisów wspomnianej ustawy stwierdzając, że życie obywateli w trzeźwości jest niezbędnym warunkiem moralnego i materialnego dobra Narodu.

Wyrażone w ustawie cele, związane z ograniczeniem nadmiernej dostępności alkoholu,

zwłaszcza dla młodzieży, nie są tylko postulatami politycznymi, lecz mają charakter wiążących norm prawnych. Ale zapisane w ustawie rozwiązania nie są doskonałe. Przeciwdziałanie alkoholizmowi lub wychowanie w trzeźwości wymaga środków rzeczywiście i faktycznie zmierzających do ograniczenia spożycia alkoholu i jego dostępności.

Należy mieć na uwadze, że z samej ustawy wynika zakaz sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych na terenie szkół oraz innych zakładów i placówek oświatowo – wychowawczych, opiekuńczych i domów studenckich, na terenie zakładów pracy oraz miejsc zbiorowego żywienia pracowników, w miejscach i czasie masowych zgromadzeń, w środkach i obiektach komunikacji publicznej, w obiektach zajmowanych przez organy wojskowe i spraw wewnętrznych, jak również w rejonie obiektów koszarowych i zakwaterowania przejściowego jednostek wojskowych (art. 14 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Celem ustawy nie jest tylko przeciwdziałanie wzrostowi sprzedaży i spożycia napojów alkoholowych. Cel ten jest dalej idący. Chodzi bowiem o ograniczanie spożycia alkoholu i wychowanie w trzeźwości.

Poza ograniczeniem dostępności alkoholu, poprzez ustalenie odpowiedniej ilości punktów sprzedaży napojów alkoholowych, istotny wpływ na wychowanie w trzeźwości ma także fakt, że sprzedawany alkohol jest za bardzo widoczny dla przechodnia, a szczególnie dla dzieci i młodzieży. Wielu sprzedawców sprzedawany przez nich alkohol eksponuje na wystawach swoich sklepów w sposób wyzywający. Młody człowiek, poruszając się szczególnie po dużym mieście, np. idąc do szkoły, na swojej drodze napotyka nieraz kilka sklepów z alkoholem. Na ich wystawach dostrzega wiele produktów z alkoholem. W jego odczuciu, jeżeli dany produkt jest aż tak eksponowany, to znaczy, że jest on bardzo ważny, a wręcz niezbędny do życia. Ważniejszy niż pieczywo, którego na wystawach się nie eksponuje. Pięknie wykonana wystawa sklepowa – to reklama zachęcająca do zakupu i spożywania alkoholu. Konsekwencje takiego stanu rzeczy są w wielu przypadkach o wiele większe niż wynikające ze zwiększenia liczby punktów sprzedaży alkoholu i przedłużenia godzin ich otwarcia.

W tych okolicznościach niniejsza rezolucja jest konieczna i uzasadniona.

Edward Forębski

Alfons Tyskane

Andrzej Tichas

Ada-Katich

Alfons